

Sygn. akt II AKz 325/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Nita-Światłowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Barbara Bolek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Henryka Stawickiego

po rozpoznaniu w sprawie

R. K. (1)

podejrzanego z art. 3 i art. 27 irlandzkiej ustawy o nadużywaniu narkotyków i inne

zażalenia wniesionego przez obrońcę poszukiwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 14 czerwca 2018 r., sygn. II Kop 27/18

w przedmiocie przekazania na podstawie europejskiego nakazu aresztowania oraz zastosowania tymczasowego aresztowania w związku z nakazem europejskim

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia:

- zmienić punkt 3. zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że czas zastosowanego wobec poszukiwanego tymczasowego aresztowania skrócić do 7 sierpnia 2018 r., do godz. 14:15;
- w pozostałym zakresie zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy;
- stwierdzić, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 czerwca 2018 r., sygn. II Kop 27/18 Sąd Okręgowy w Nowym Sączu na podstawie art. 607k § 1 k.p.k. i art. 607l § 1 k.p.k. orzekł o przekazaniu władzom sądowym Irlandii (w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez Sąd Najwyższy w Dublinie z dnia 8 maja 2018 roku) R. K. (1) celem przeprowadzenia wobec niego postępowania karnego o przestępstwa, co do których postanowieniami z 7 września 2017 roku Sąd Rejonowy w Gorey wydał cztery nakazy aresztowania.

Na podstawie art. 607l § 2 k.p.k. Sąd I instancji stwierdził, że R. K. (1) nie wyraził zgody na przekazanie go na terytorium Irlandii i nie zrezygnował z zasady specjalności.

Nadto, na podstawie art. 607k § 3 k.p.k. i art. 607l § 1 k.p.k., Sąd Okręgowy zastosował wobec R. K. (1), zatrzymanego 12 czerwca 2018 r. o godz. 14:15, środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 100 dni, to jest do 20 września 2018 roku, do godz. 14.15.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że R. K. (1) jest poszukiwany europejskim nakazem aresztowania wydanym 8 maja 2018 r. Podkreślono przy tym, że z „dokumentów przekazanych przez stronę irlandzką wynika, że oskarżony popełnił na terenie Irlandii 4 przestępstwa, a w tym przestępstwa z art. 3 i art. 27 ustawy o nadużywaniu narkotyków z 1977 roku zagrożone karą do 7 lat pozbawienia wolności, przestępstwo z art. 17 tej ustawy zagrożone karą grzywny lub karą pozbawienia wolności na okres nieprzekraczający 14 lat albo obu tymi karami, przestępstwo z art. 15a i art. 27 wskazanej ustawy zagrożone karą dożywotniego pozbawienia wolności albo karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 10 lat i karą grzywny.

W uzasadnieniu powołanego powyżej postanowienia podkreślono, że w niniejszej sprawie nie zachodzą ani obligatoryjne (art. 607p § 1 k.p.k.) ani fakultatywne (art. 607r § 1 k.p.k.) przesłanki odmowy wykonania nakazu europejskiego. W tym kontekście Sąd I instancji podkreślił w szczególności to, że w niniejszej sprawie nie aktualizuje się ta podstawa odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, którą przewiduje art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k., bo z punktu h wydanego w niniejszej sprawie nakazu europejskiego wynika, iż system prawny Irlandii zezwala przy orzeczonej karze dożywotniego pozbawienia wolności po odbyciu 7 lat kary na złożenie wniosku o ponowną analizę wyroku, a Minister Sprawiedliwości może nakazać zwolnienie skazanego na podstawie takiego wniosku.

W końcowej części uzasadnienia wskazano, że Sąd I instancji „zastosował wobec R. K. tymczasowe aresztowanie na okres 100 dni, uznając że jest to czas niezbędny do przekazania osoby ściganej”, podkreślając przy tym, że „istnienie prawomocnej decyzji stanowiącej podstawę pozbawienia wolności osoby ściganej - którą są powołane na wstępie postanowienia Sędziego Sądu Rejonowego przy Sądzie Rejonowym w Gorey – jest samodzielną przesłanką stosowania tymczasowego aresztowania (art. 607 k § 3 k.p.k.)”.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył obrońca R. K. (3).

We wniesionym zażaleniu obrońca wskazał, że postanowienie Sądu Okręgowego kwestionuje w całości, a następnie podał, iż zaskarżonemu postanowieniu zarzuca:

1. na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na jego treść oraz błąd w ustaleniach faktycznych, to jest:

- art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k. przez przekazanie osoby za czyn zabroniony opisany w punkcie 4. wniosku prokuratora, za który w państwie wydania nakazu europejskiego (Irlandii) na podstawie art. 15a i 27 irlandzkiej ustawy o nadużywaniu narkotyków z 1977 roku grozi kara dożywotniego pozbawienia wolności bez wskazania wprost na przepisy umożliwiające skrócenie kary „w rozumieniu przewidzianym na gruncie prawa polskiego instytucji warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności”;

- art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. przez zastosowanie tymczasowego aresztowania pomimo negatywnych przesłanek procesowych w postaci pozostawienia rodziny podejrzanego bez wsparcia finansowego oraz opieki w sytuacji, kiedy nie ma innych członków rodziny zdolnych do zapewnienia opieki partnerce skazanego, która 14 czerwca 2018 r. urodziła syna, a ponadto wychowuje synów w wieku 4,5 roku oraz 1,5 roku ze związku ze skazanym;

- art. 607k § 3 k.p.k. przez zastosowanie tymczasowego aresztowania powołując się na samodzielną przesłankę aresztowania wyrażoną w tym przepisie, „pomijając okoliczności związane z sytuacją życiową i zachowaniem podejrzanego na terenie polski wskazujące na brak podstaw do zastosowania tymczasowego aresztowania nawet przy przyjęciu zasadności wydania podejrzanego do Irlandii”;

- niesłuszne uznanie, że podejrzany nie zapewniał podczas pobytu w Irlandii wsparcia rodzinie pozostającej w Polsce, podczas gdy podejrzany podczas pobytu w Irlandii miał na utrzymaniu partnerkę spodziewającą się dziecka oraz syna.

Na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów, z ostrożności procesowej, obrońca podniósł zarzut naruszenia art. 607k § 3 k.p.k. przez zastosowanie tymczasowego aresztowania na maksymalny okres 100 dni bez uzasadnienia potrzeby tak długiego stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez orzeczenie o odmowie wykonania europejskiego nakazu aresztowania oraz uchylenie tymczasowego aresztowania i ewentualne zastosowanie poręczenia majątkowego w kwocie 20 000 zł, dozoru policji oraz zakazu opuszczania kraju.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie spowodowało ten skutek, że czas stosowania wobec poszukiwanego tymczasowego aresztowania został skrócony do 7 sierpnia 2018 r., do godz. 14:15. Stało się tak, ze względu na podzielenie przez tut. Sąd zasadności ostatniego spośród zarzutów zażalenia, sformułowanego przez obrońcę z ostrożności procesowej.

Pozostałe zarzuty zażalenia okazały się natomiast bezzasadne. Jednocześnie tut. Sąd nie stwierdził z urzędu takich okoliczności, które implikowałyby w niniejszej sprawie potrzebę orzeczenia kasatoryjnego lub orzeczenia reformatoryjnego.

Przed przystąpieniem do merytorycznego ustosunkowania się do zażalenia obrońcy rozważania wymagała kwestia formalna związana ze sposobem, w jaki ujęto w nim podniesione zarzuty.

Kwalifikacji przedstawionych zarzutów we wskazanym zażaleniu dokonano przez pryzmat względnych przesłanek odwoławczych z art. 438 pkt 2 k.p.k. (naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia) i z art. 438 pkt 3 k.p.k. (błąd w ustaleniach faktycznych mogący mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia).

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny stwierdza, że obraza prawa procesowego może oznaczać naruszenie zasad procesowych, takich jak m.in.: zasada prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.) czy swobodnej oceny dowodów (art. 7 k.p.k.). W odniesieniu do zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., czyli naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów podkreślenia wymaga, że zasada ta zakłada wymóg dokonywania oceny na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, czyli w ich całości, a nie w oderwaniu od innych, i z zachowaniem wówczas reguł prawidłowego (logicznego) rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, tj. na podstawie obiektywnie sprawdzalnych elementów, jakie mają kształtować tę ocenę. Zasadne podnoszenie naruszenia art. 7 k.p.k. wymaga zatem wykazania, którą konkretnie regułę wskazaną w tym przepisie naruszono w danym postępowaniu i przez jakie postąpienie (a więc np. przez nielogiczność wyciągniętych przez sąd wniosków, nieuwzględnienie tego, co wynika z doświadczenia życiowego, czy pominięcie tego, co wynika ze wskazań określonej wiedzy) – por. T. Grzegorzcyk: Komentarz do art. 438 Kodeksu postępowania karnego, LEX.

Nie można natomiast twierdzić, że ocena dowodów została dokonana dowolnie, zastępując uzasadnienie tego twierdzenia wywodami na temat własnej wizji przebiegu zdarzenia przestępnego (zob. T. Grzegorzcyk: j.w. oraz powoływane tam postanowienie Sądu Najwyższego z 4 stycznia 2007 r., sygn. V KK 262/06, LEX nr 459667), opartymi na poglądach skarżącego na temat tego, jak należy oceniać poszczególne dowody. Zarzut ten może być natomiast zasadny - przy połączeniu go z zarzutem obrazy art. 410 k.p.k. (nakaz opierania się sądu przy wyrokowaniu na całości przeprowadzonych dowodów) lub art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. (wymóg wypowiedzenia się w uzasadnieniu wyroku odnośnie do dowodów, którym dano wiarę i którym jej odmówiono, z wykazaniem, dlaczego tak uczyniono) - jeżeli sąd w ogóle nie odniósł się do niektórych przeprowadzonych w postępowaniu dowodów (zob. T. Grzegorzcyk: j.w. oraz powoływane tam postanowienie Sąd Najwyższego z 18 stycznia 2007 r., sygn. III KK 440/06, LEX nr 459461).

Poczynione powyżej rozważania dotyczące rozróżnienia podstaw odwoławczych z art. 438 pkt 2 k.p.k. oraz z art. 438 pkt 3 k.p.k. prowadzą do wniosku, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mógłby zostać podniesiony skutecznie tylko wtedy, gdyby w zaskarżonym postanowieniu poczyniono ustalenie faktycznie nie mające jakiegokolwiek oparcia

w przeprowadzonych dowodach albo gdyby takiego ustalenia nie poczyniono pomimo, że z przeprowadzonych dowodów określony fakt jednoznacznie wynika.

Nie tracąc powyższego z pola widzenia w niniejszej sprawie należało stwierdzić, co następuje.

Oczywiście bezzasadny okazał się pierwszy spośród zarzutów podniesionych przez obrońcę, tj. zarzut „obrazy przepisów postępowania mającą wpływ na jego treść oraz błąd w ustaleniach faktycznych, to jest art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k. przez przekazanie osoby za czyn zabroniony opisany w punkcie 4. wniosku prokuratora, za który w państwie wydania nakazu europejskiego (Irlandii) na podstawie art. 15a i 27 irlandzkiej ustawy o nadużywaniu narkotyków z 1977 roku grozi kara dożywotniego pozbawienia wolności bez wskazania wprost na przepisy umożliwiające skrócenie kary <w rozumieniu przewidzianym na gruncie prawa polskiego instytucji warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności>” (abstrahując w tym miejscu od jego niewłaściwej kwalifikacji w kontekście podstaw odwoławczych z art. 438 k.p.k.).

Uzasadniając ten zarzut obrońca podniósł, że „zapis wskazujący na możliwość złożenia wniosku o ponowne przeanalizowanie wyroku po odbyciu 7 lat kary należy rozumieć jako instytucję wznowienia postępowania, a nie instytucję przedterminowego zwolnienia z odbycia kary pozbawienia wolności”.

Odnosząc się do powyższego zarzutu w pierwszej kolejności podkreślenia wymaga niezasadność utożsamiania możliwości ubiegania się o skrócenie kary, o której mowa jest w art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k. ze znaną polskiemu systemowi prawnemu instytucją warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Uregulowanie wynikające z art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k. pozostaje w związku z art. 5 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania. Możliwość odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania w art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k. jest jednak nieco odmienna, aniżeli to wynika z wskazanego przepisu decyzji ramowej. Chodzi tu o przewidzianą w art. 5 pkt 2 decyzji ramowej możliwość uzależnienia przekazania od tego, czy system prawny państwa wydania europejskiego nakazu aresztowania pozwala na rewizję na wniosek lub najpóźniej po dwudziestu latach z urzędu wymierzonej kary dożywotniego pozbawienia wolności lub innego środka polegającego na pozbawieniu wolności bez możliwości ubiegania się o skrócenie albo na zastosowanie prawa łaski. Wskazany przepis Kodeksu postępowania karnego, odmiennie aniżeli przepis decyzji ramowej, który transponuje do polskiego porządku prawnego pomija kwestię rewizji z urzędu wymierzonej kary lub środka polegającego na pozbawieniu wolności. Nie oznacza to jednak, iżby dopuszczalna była taka interpretacja art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k., jaką proponuje obrońca, tj. wykładnia ograniczająca wyrażenie, jakim ustawodawca posłużył się w części in fine tego przepisu do instytucji zbieżnych ze znanym polskiemu prawu karnemu warunkowym przedterminowym zwolnieniem. Zważyć tu bowiem należy na przedstawioną powyżej rozbieżność pomiędzy art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k., a przepisem decyzji ramowej, który implementuje. Taka interpretacja, jaką proponuje obrońca pozostawałaby w opozycji z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 16 czerwca 2005 r. w sprawie C-105/03 Pupino, w którym stwierdzono, że na państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz na ich wewnętrznych organach stosujących prawo spoczywa obowiązek proeuropejskiej interpretacji ich wewnętrznych przepisów, tj. takiej ich wykładni, która pozwala osiągnąć cel wskazany w decyzji ramowej.

Odnosząc się ciągle jeszcze do pierwszego zarzutu zażalenia Sąd Apelacyjny przypomina, że w kontekście uregulowania z art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k. w piśmiennictwie został wyrażony pogląd, że pod pojęciem „ubieganie się o skrócenie” należy rozumieć przede wszystkim możliwość złożenia prośby o ulaskawienie, wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie z wykonania kary czy też wystąpienie o skrócenie kary (uznanie kary za wykonaną), jak również możliwość rozpatrywania tych kwestii z urzędu przez właściwy organ (por. S. Steinborn: Komentarz do art. 607r k.p.k., LEX).

Uregulowanie wynikające z decyzji ramowej, które art. 607r § 1 pkt 6 k.p.k. implementuje do polskiego porządku prawnego należy wiązać także z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, a w szczególności z przełomowym wyrokiem w sprawie V. i inni przeciwko Wielkiej Brytanii z 9 lipca 2013 r. (skargi nr

(...), nr 130/10 i (...)) oraz nieco późniejszym wyrokiem trybunału strasburskiego zapadłym w sprawie T. przeciwko Belgii z 4 września 2014 r. (...).

W powołanych powyżej wyrokach trybunał strasburski stwierdził, że kara dożywotniego pozbawienia wolności jako taka, jeżeli wymierzana jest osobie dorosłej, co do zasady nie koliduje ze standardem strasburskim nie narusza w szczególności gwarancji wynikającej z art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, stwierdzając przy tym jednak, że sytuacja, w której kara dożywotniego pozbawienia wolności nie podlega w trakcie jej wykonywania weryfikacji podczas procedury, którą może zainicjować skazany, a której wszczęcie może spowodować zmianę wymierzonej kary, w tym w szczególności jej skrócenie lub warunkowe przedterminowe zwolnienie, jeżeli zostanie ustalone, że zachowanie skazanego nie uzasadnia jego dalszej izolacji, w świetle przywołanych powyżej orzeczeń strasburskich narusza gwarancję wynikającą z art. 3 EKPC. W powyższych judykatach strasburskich, tj. w wyrokach V. i inni przeciwko Wielkiej Brytanii oraz T. przeciwko Belgii stwierdzono, iż z perspektywy gwarancji wynikającej z art. 3 EKPC skazani na karę dożywotniego pozbawienia wolności powinni mieć prawo do uruchomienia procedury oceny potrzeby dalszego pozbawienia wolności po odbyciu nie więcej niż 25 lat kary, a nadto w późniejszym okresie – w rozsądnych odstępach czasowych.

Powyższe argumenty przesądzają o niezasadności pierwszego spośród zarzutów podniesionych w zażaleniu.

Dalsze zarzuty zażalenia odnoszą się do zastosowanego wobec poszukiwanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

W tej kwestii Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje.

Mając na uwadze to, że zaskarżone postanowienie w zakresie punktu 1. petitum nie zostało skutecznie zakwestionowane oraz wiążącą się z tym konsekwencją, iż w niniejszej sprawie nie ma potrzeby czynienia jakichkolwiek dalszych ustaleń, w tym. w szczególności występowania do właściwego organu sądowego państwa wydania europejskiego nakazu aresztowania o jakiegokolwiek dalsze informacje, od których zależałoby rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku (vide art. 607z k.p.k. § 1 i 2 k.p.k.), tut. Sąd stwierdził, że maksymalny dopuszczalny termin tymczasowego aresztowania określony w punkcie 3. petitum zaskarżonego postanowienia nie ma jakiegokolwiek uzasadnienia, co więcej – takie określenie czasu trwania aresztu ekstradycyjnego wobec poszukiwanego nie było zasadne już w czasie orzekania przez Sąd I instancji. Z tego powodu Sąd Apelacyjny skrócił czas trwania zastosowanego wobec R. K. (1) izolacyjnego środka zapobiegawczego do 7 sierpnia 2018 r. uznając, że tak określony termin jest wystarczający do poczynienia z właściwym organem sądowym państwa wydania nakazu europejskiego ustaleń, co do faktycznego przekazania poszukiwanego. Środek zapobiegawczy zastosowany w związku z europejskim nakazem aresztowania ma wszak wyłącznie jeden cel – zabezpieczenie prawidłowego przebiegu postępowania zmierzającego do przekazania.

Mając na uwadze uzasadnienie zaskarżonego postanowienia, jak również argumenty zażalenia dotyczące zarzutów odnoszących się do tzw. aresztu ekstradycyjnego, tut. Sąd stwierdza nadto, co następuje.

Art. 607k § 3 k.p.k. został powołany w petitum zaskarżonego postanowienia obok art. 607l § 1 k.p.k., a według tego, co wskazano w jego uzasadnieniu stanowił on wyłączną podstawę prawną tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie. Przepis ten stanowi: “Na wniosek prokuratora sąd okręgowy może zastosować tymczasowe aresztowanie, oznaczając jego termin na czas niezbędny do przekazania osoby ściganej. Łączny okres stosowania tymczasowego aresztowania nie może przekroczyć 100 dni. Samoistną podstawą zastosowania tymczasowego aresztowania jest

istnienie wydanego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej prawomocnego wyroku skazującego lub innej decyzji stanowiącej podstawę pozbawienia wolności osoby ściganej”, przy czym z perspektywy zarzutów podniesionych w niniejszej sprawie istotne znaczenie ma zdanie trzecie przywołanego powyżej przepisu.

Stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, które sugeruje, że wystarczającym powodem zastosowania tymczasowego aresztowania w związku z europejskim nakazem aresztowania jest wydanie nakazu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest oczywiście nieuprawnione.

W tej kwestii zważyć należy na to, że poza stwierdzeniem zawartym w art. 607k § 3 k.p.k. in fine, Kodeks postępowania karnego milczy w kwestii podstaw stosowania tymczasowego aresztowania w wypadku wystąpienia przez państwo obce z europejskim nakazem aresztowania. Może w związku z tym rzeczywiście powstać wątpliwość co do stosowania tu ogólnej przesłanki tymczasowego aresztowania, określonej w art. 249 k.p.k. oraz przesłanek szczególnych, wskazanych w art. 258 k.p.k. W art. 607k § 3 zdanie trzecie k.p.k. podstawa stosowania tymczasowego aresztowania w związku z europejskim nakazem aresztowania jest określona jako samoistna, jednak w istocie wyłączną podstawą tutaj nie jest i w demokratycznym państwie prawa (art. 2 Konstytucji RP) być nie może.

Formułując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy najwyraźniej przeczył dwa istotne tu judykaty Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego.

W tej kwestii Sąd Najwyższy w postanowieniu z 26 czerwca 2014 r., sygn. I KZP 9/14 stwierdził, że w odniesieniu do tymczasowego aresztowania stosowanego w związku z europejskim nakazem aresztowania nie znajduje zastosowania art. 258 k.p.k. We powołanym powyżej postanowieniu Sąd Najwyższy wskazał, że: „ratio legis przepisu normującego stosowanie tymczasowego aresztowania wobec osoby ściganej sprowadza się do tego tylko, by zapobiec utrudnieniu przez nią postępowania o jej wydanie, a w szczególności uniemożliwić ucieczkę (tak art. 12 Decyzji ramowej Rady)“. Chodzi tu o art. 12 decyzji ramowej Rady UE nr 2002/584/WSiSW z 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi, który w polskiej wersji językowej przewiduje: „Kiedy osoba zostaje aresztowana na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, wykonujący nakaz organ sądowy podejmuje decyzje#, czy osoba ta powinna pozostać zatrzymana, zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego wykonującego europejski nakaz aresztowania. Osoba ta może być zwolniona tymczasowo w dowolnym terminie zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, pod warunkiem że właściwy organ Państwa Członkowskiego, o którym mowa, podejmuje wszelkie środki, jakie uważa za niezbędne, aby zapobiec ucieczce tej osoby”. Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazał, że zastosowanie znajduje tu zasada ultima ratio, wyrażona w art. 257 § 1 k.p.k., co powoduje, że rozważeniu podlega tu ta okoliczność, czy stosowanie aresztu jest in concreto konieczne, zwłaszcza po to, by uniemożliwić osobie ściganej ucieczkę przed zatrzymaniem i przekazaniem państwu wydania nakazu europejskiego.

W postanowieniu Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2014 r., sygn. I KZP 9/14 stwierdzono, że przy rozstrzygnięciu wniosku prokuratora o zastosowanie na podstawie art. 607k § 3 k.p.k. tymczasowego aresztowania wobec osoby ściganej w trybie europejskiego nakazu aresztowania w celu przeprowadzenia przeciwko niej na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej postępowania karnego, sąd nie bada podstawy dowodowej nakazu. Samoistna podstawa stosowania tymczasowego aresztowania w tym postępowaniu została określona w wymienionym przepisie, stanowiącym lex specialis względem art. 249 § 1 k.p.k. in fine. Na rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o orzeczenie tymczasowego aresztowania wobec osoby ściganej może jednak

mieć wpływ wystąpienie w konkretnej sprawie ustawowych przesłanek odmowy wykonania nakazu, w tym określonej w art. 607p § 1 pkt 5 k.p.k., zakazującej jego wykonania, jeżeli naruszałoby to prawa i wolności człowieka i obywatela.

Sąd Najwyższy wskazał zatem prokonstytucyjną interpretację art. 607k § 3 k.p.k.

Ten kierunek interpretacji, w zgodzie z Konstytucją, wytyczył tu wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 5 października 2010 r., sygn. SK 26/o8 (OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 73).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w powołanym powyżej postanowieniu, dodatkową przesłankę limitującą stanowi tu konieczność zastosowania tymczasowego aresztowania dla zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w przedmiocie przekazania.

Podkreślenia wymaga, że orzeczenie w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania bądź innego, nieizolacyjnego środka zapobiegawczego wobec osoby, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, należy do sądu państwa wykonania nakazu. Zastosowanie środka zapobiegawczego nie wynika tu zatem ani pośrednio z faktu wydania postanowienia o europejskim nakazie aresztowania, ani z postanowienia wydawanego w państwie wydania nakazu, lecz z orzeczenia o zastosowaniu środka zapobiegawczego, pochodzącego od właściwego organu sądowego państwa wykonania nakazu europejskiego (tu – sądu polskiego).

Powyższe kwestie nie zostały rozważone przez Sąd I instancji.

Ten niedostatek uzasadnienia nie wpływa jednak na treść zaskarżonego postanowienia w zakresie, w jakim dotyczy zastosowanego wobec poszukiwanego środka zapobiegawczego. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia znalazła się bowiem przywołana na wstępie myśl, że Sąd Okręgowy nie stwierdził w niniejszej sprawie ani przesłanek obligatoryjnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, ani przesłanek odmowy fakultatywnej, a – jak to już stwierdzono powyżej – postanowienie w zakresie punktu 1. petitum nie zostało skutecznie zaskarżone, bo Sąd Apelacyjny pierwszego spośród zarzutów podniesionych w zażaleniu obrońcy poszukiwanego nie podzielił.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie pomieszczono nadto jakichkolwiek rozważań, które wskazywałyby na to, że zastosowanie wobec R. K. (1) izolacyjnego środka zapobiegawczego jest konieczne. Tymczasem w świetle art. 607k § 3 k.p.k., interpretowanego z uwzględnieniem art. 12 decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania, który ten przepis implementuje na grunt polskiego porządku prawnego, wykonanie europejskiego nakazu aresztowania skierowanego do Polski przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, nie zawsze wymaga izolacji osoby, której dotyczy nakaz europejski (por. R.A. Stefański, Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2006 r., Wojskowy Przegląd Prawniczy 2007, nr 2, s. 92; zob. także postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 8 września 2010 r., sygn. II AKz 502/10, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach 2010, nr 4, poz. 23). Możliwe jest tu zastosowanie tymczasowego aresztowania, jak również poprzestanie na zastosowaniu nieizolacyjnego środka zapobiegawczego bądź niezastosowanie jakiegokolwiek środka zapobiegawczego, pod warunkiem, że pomimo niezastosowania jakiegokolwiek środka zapobiegawczego, możliwe będzie przekazanie osoby ściganej państwu obcemu.

Dostrzegając powyższy mankament uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, tut. Sąd stwierdza, że ta okoliczność nie oznacza, iż w sprawie R. K. (1) nie aktualizują się przesłanki uzasadniające stosowanie tzw. ekstradycyjnego tymczasowego aresztowania.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko zajęte przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu, że w sprawie poszukiwanego dla zabezpieczenia możliwości przekazania go do Irlandii konieczne jest sięgnięcie po najsurowszy środek zapobiegawczy.

Za okoliczności, które uzasadniałyby uwzględnienie zażalenia w zakresie, w jakim obrońca wskazuje na to, że w niniejszej sprawie nie ma potrzeby stosowania wobec poszukiwanego tymczasowego aresztowania nie mogą być

uznane te, które zostały przywołane w jego uzasadnieniu, tj. twierdzenie, że nie istnieje niebezpieczeństwo utrudniania przez poszukiwanego postępowania w przedmiocie wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

Podkreślenia wymaga, że poszukiwany mając świadomość tego, że toczy się przeciwko niemu w Irlandii postępowanie, po zwolnieniu go za kaucją w dniu 29 lipca 2016 r. i odroczeniu rozprawy przed irlandzkim sądem do 14 grudnia 2016 r., nie stawił się przed tamtejszym sądem, lecz wyjechał do Polski pomimo zatrzymanego mu paszportu, wykorzystując dowód osobisty. Powrót R. K. (1) do Polski stanowił zatem próbę uchylenia się od odpowiedzialności przed sądem irlandzkim. Podkreślenia wymaga tu, że poszukiwany nie interesował się toczącym się przeciwko niemu postępowaniem.

Nadto R. K. (1), aczkolwiek ma wyłącznie obywatelstwo polskie, był osobą „mobilną”; na stałe mieszkał w Irlandii i tam wykonywał zawód rzeźnika, w przeszłości przebywał też w Stanach Zjednoczonych. Ta „mobilność” poszukiwanego, jak również doświadczenie w zawodzie, który może być wykonywany w różnych miejscach, także poza granicami Polski, uzasadnia obawę jego ucieczki lub ukrywania się przed stawiennictwem na terytorium Irlandii.

Powyższe okoliczności, w zestawieniu z mnogością zarzutów, jak również surowością grożącej poszukiwanemu w Irlandii kary uzasadniają obawę, że będzie on unikał dobrowolnego stawiennictwa w Irlandii. Skoro w przeszłości R. K. (1) w związku z postępowaniem, z którym wiąże się nakaz europejski opuścił Irlandię i nie interesował się toczącym się tam przeciwko niemu postępowaniem, a tym samym utrudnił tok postępowania przed sądem irlandzkim, to prawdopodobieństwo, że tak się stanie w wypadku uchylenia zastosowanego wobec niego tymczasowego aresztowania jest bardzo realne, zwłaszcza teraz, kiedy obawa osądzenia go tam i wymierzenia mu surowej kary bardzo się przybliżyła i skonkretyzowała. Proponowane przez obrońcę w uzasadnieniu zażalenia nieizolacyjne środki zapobiegawcze, tj. poręczenie majątkowe oraz zakaz opuszczania kraju, nie mogą być w tej sytuacji uznane za wystarczające. Analogiczne środki zapobiegawcze zastosowane wobec R. K. (1) w Irlandii nie spełniły wszak swojej roli i to w sytuacji, gdy groźba poniesienia przez niego odpowiedzialności przed sądem irlandzkim była odleglejsza.

Rezygnacja ze stosowania wobec R. K. (1) tymczasowego aresztowania stawiałaby pod znakiem zapytania sprawność postępowania zmierzającego do przekazania poszukiwanego w trybie wydanego wobec niego europejskiego nakazu aresztowania.

Odnosząc się do złożonego przez obrońcę wniosku o uchylenie tymczasowego aresztowania w odniesieniu do R. K. (1) ze względu na odbyty przez jego konkubinę przedwczesny poród oraz konieczność sprawowania opieki nad nowonarodzonym dzieckiem oraz dwójką starszych dzieci poszukiwanego, Sąd Apelacyjny przypomina, że z wyjaśnień poszukiwanego wynika, iż jego konkubina wraz z dziećmi mieszka u swojej babci, a nadto, że dziećmi zajmował się także ojciec poszukiwanego, pomagając w opiece nad nimi „praktycznie codziennie” (vide k. 58). Matka poszukiwanego, aczkolwiek z jego wyjaśnień wynika, że ma chory kręgosłup, zapewne również może stanowić wsparcie dla jego rodziny, nawet nie mogąc świadczyć pomocy wymagającej zaangażowania fizycznego.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie 607s § 5 k.p.k. w zw. z art. 611ts k.p.k. Zgodnie z tymi przepisami koszty powstałe w związku ze stosowaniem decyzji ramowej ponoszone są przez państwo wykonujące, z wyjątkiem kosztów przekazania osoby skazanej do państwa wykonującego oraz kosztów, które powstały wyłącznie na terytorium, na którym władzę sprawuje państwo wydające

Mając na uwadze wszystkie powyższe argumenty, orzeczono jak na wstępie.